

1. KATALOGI ZNANJA

1.1. Ime strokovnega modula: Likovna teorija

1.1.1. Usmerjevalni cilji

Pri strokovnem modulu dijak:

- spozna in razvija vrednote estetskega oblikovanja,
- seznanja se z likovnimi izrazi, ki so skupna vsem področjem likovnega ustvarjanja,
- razvija sposobnosti samostojnega, analitičnega vrednotenja oblikovalskih rešitev,
- oblikuje določene faze unikatnih izdelkov ali prototipov serijske proizvodnje po različnih organizacijskih principih komponiranja in uporabi likovnih prvin,
- išče, dokumentira, shranjuje in primerjalno izpostavlja vire določenih likovnih jezikov,
- razvija sposobnosti branja specifičnih likovnih smeri in slogov glede na rabo likovnih prvin, spremenljivk, glede na morfologijo oblik in glede na kompozicijske načine ter organizacijske principe,
- razvija zavest o likovni produkciji kot razmeroma samostojni obliki komunikacije med ljudmi,
- spoznava možnosti apliciranja rabe likovnih prvin, načinov komponiranja, izražanja v določenem likovnem jeziku na oblikovanje unikatnih serijskih izdelkov,
- razvija veselje do ustvarjanja in (samo)zavest, da se kvalitetno ustvarjanje v mnogih primerih ne udejanja zgolj na emocionalni ravni,
- razvija sposobnosti za ustvarjanje v timu,
- zmožen se je dogovarjati s fiktivnim naročnikom in mu posredovati razloge za likovnoteoretično utemeljeno kvaliteto svojih rešitev,
- pri tem je sposoben upoštevati različne poglede in mnenja – tako likovnikov, kot tudi strokovnjakov z drugih področij ter fiktivnih naročnikov vizualnih komunikacij,
- pri posameznih nalogah, ki se navezujejo na specifično nalogo s področja vizualnih komunikacij, je zmožen izvajati določene ankete in teste na vzorčni ciljni publiki,
- sposoben je oblikovati in izvajati zanimive ideje vizualnih komunikacij na osnovi tudi likovnoteoretičnega razumevanja likovne problematike,

- zmožen je prevzemati različne vloge v skupini pri različnih skupnih zadolžitvah: zbiranju podatkov, iskanju ustreznih rešitev, izvajanju likovnih del v določenih tehnikah itn.,
- zmožen je sodelovati pri skupnem vrednotenju posameznih rešitev pri vajah iz likovne teorije – tako svojih del kot del svojih sošolcev,
- zmožen je vzpodbujati svoje sošolce pri skupni nalogi,
- sposoben se je zavedati pomena omejenega časa ter rokov oddaje za sodelovanje oz. točnosti pri zaključevanju posameznih faz dela in to vrednotiti pri končnem izdelku,
- zmožen se je zavedati pomena kritike pri skupnem vrednotenju grafične rešitve in poskuša pri tem iskati objektivno utemeljene argumente, čeprav se zaveda, da je vsaka kritika likovne rešitve po svoje lahko subjektivna,
- navaja se na doslednost pri uporabi in vzdrževanju delovnih pripomočkov – tako pri dogovorjenih sredstvih, ki jih prinese s seboj, kot pri uporabi šolskih sredstev,
- navaja se na določeno disciplino pri delu z različnimi materiali in na skrb za čistočo in higieno,
- zmožen je razmišljati o svoji varnosti in varnosti svojih sošolcev pri uporabi določenih sredstev in opozarjati učitelja na morebitne pomanjkljivosti, ki jih opazi pri pomanjkljivi opremi,
- zmožen je razvijati kritično mišljenje,
- zmožen je razvijati avtorefleksijo, samoregulacijo ter ustvarjalnost – tako pri individualnem delu kot pri delu v skupini,
- sposoben je prepričljivo predstaviti svoje zamisli v skupini in jih utemeljiti.

V povezavi z integracijo standardov znanj in spretnosti, ki se navezujejo na informacijsko-komunikacijsko pismenost, dijak:

- uporablja standardne vhodne enote ter dela z operacijskim sistemom,
- ureja besedila,
- uporablja elektronske preglednice,
- uporablja baze podatkov,
- uporablja računalniška omrežja,
- uporablja digitalno predstavitev,
- uporablja internet,
- uporablja elektronsko pošto,
- uporablja digitalno podpisovanje.

1.1.2. Poklicne kompetence

OZNAKA	LIKOVNA TEORIJA	NIVO OSVAJANJA KOMPETENCE		
		OSNOVNI NIVO	RUTINSKI NIVO	NAPREDNI NIVO
<i>POKLICNE KOMPETENCE</i>				
LIT1	Dijak razvija temeljna znanja v razumevanju osnov likovnega jezika.	OSNOVNI NIVO		
LIT2	Uporablja orodja in programe informacijsko-komunikacijskih tehnologij.	OSNOVNI NIVO		
LIT3	Vrednoti in aplicira temeljna znanja s področja procesiranja vidnih zaznav.			NAPREDNI NIVO
LIT4	Razvija osnovne spretnosti in sisteme vrednot opazovanja in načrtovanja oblik.		RUTINSKI NIVO	
LIT5	Uporablja in razvija enostavne oblikotvorne procese preoblikovanja.		RUTINSKI NIVO	
LIT6	Oblikuje in vrednoti sporočila na temelju osnovnih likovnih teoretičnih znanj.			NAPREDNI NIVO
LIT7	Načrtuje vizualno sporočilo na osnovi temeljnih načel organiziranja vizualnih smiselnih celot.			NAPREDNI NIVO

1.1.3. Operativni cilji

LIT1 Dijak razvija temeljna znanja v razumevanju osnov likovnega jezika.

Informativni cilji	Formativni cilji
<p>PODROČJA LIKOVNE TEORIJE</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spozna področja, ki jih obravnava likovna teorija: likovne prvine, ter razloge za členitev na orisne ter orisane likovne prvine, teorija barve, likovna morfologija z likovnimi spremenljivkami, likovna kompozicija, likovna semiotika; - razume kompleksnost obravnave likovnih rešitev v grafičnem oblikovanju kot tudi na drugih področjih likovnega ustvarjanja. 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razločuje različna področja likovne teorije; - zaveda se, da so pojmi: likovne prvine, likovne spremenljivke, organizacijska načela kompozicije med seboj soodvisni.
<p>PODROČJA LIKOVNEGA USTVARJANJA V POVEZAVI Z VLOGO LIKOVNIH PRVIN</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozna področja likovnega ustvarjanja v navezavi na likovne prvine; - zaveda se, da imajo likovna izrazila glede na različna področja likovnega ustvarjanja tudi različne pojavne oblike; - zaveda se, da so za zgradbo kompozicije v okviru različnih likovnih področij potrebni različni pristopi (npr. ustvarjanje kompozicije na ploskvi ali v prostoru...). 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uporablja ustrezno terminologijo, ki spada k osnovni likovni izobrazbi; - razlikuje različna področja likovnega ustvarjanja in ugotavlja povezave med njimi; - obravnava morfološke značilnosti in kompozicije glede na področja, vezana na slikovno ploskev, ali področja tridimenzionalnega oblikovanja.
<p>Likovni elementi glede na temeljno likovno vsebino in funkcijo</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spozna obliko kot orisano likovno prvino: <ul style="list-style-type: none"> - strukturalni skelet in konturo, 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - s selektivno izbranimi likovnimi elementi ustvarja različne naloge s področja grafičnega oblikovanja; - v grafičnem oblikovanju na različne načine transformira oblike;

Informativni cilji	Formativni cilji
<ul style="list-style-type: none"> - likovno vsebino oblike, - enostavnost oblike, - nastajanje oblik z dodajanjem ali z odvzemanjem; - spozna likovno prvino točka, <ul style="list-style-type: none"> - temeljne likovne vsebine (oblika, velikost) in funkcijo točke, - točkovne modalitete, - možne likovne rabe točkastih tvorb v oblikovanju in drugih likovnih področjih, - pojem točka interesa, - spozna likovno prvino črta: <ul style="list-style-type: none"> - likovno vsebino in funkcijo, - linijske modalitete, - linije kot tvorilke konture, svetlo/temnega, v funkciji teksture itd.. 	<ul style="list-style-type: none"> - poišče in nariše njen strukturalni skelet, poenostavlja obliko (generalizira in abstrahira); - zaveda se, da so oblike, ki nastanejo kot vmesni prostori, t.i. antioblike, ravno tako pomembne kot oblike, ki jih ustvarja z dodajanjem; - obravnava likovno prvino obliko tako, da se analiza oblike navezuje na različne naloge parcialnega tipa s področja vizualnih komunikacij: ilustracija, strip, piktogram itn.; - uporablja točkovne modalitete v nalogah grafičnega oblikovanja na različne načine: npr. obravnava likovnega elementa točka kot raster, črka kot točka, kompozicija vizualne komunikacije s poudarjenim centrom interesa itn.; - prepričljivo predstavi svoje zamisli v skupini in jih utemlji; - prizadeva si za skupne cilje pri timski nalogi s področja grafičnega oblikovanja; - obravnava likovno prvino črto v navezavi na različne naloge parcialnega tipa s področja vizualnih komunikacij: kaligrafske, tipografske itn.
<p>Likovna prvina ploskev</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spozna lastnosti ploskve kot likovne prvine; - spozna slikovno ploskev, polje sil v njej in orientacijo v formatu; - spozna ploskev v prostoru kot tvorilko volumnov. 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obravnava likovno prvino ploskev v navezavi na različne naloge parcialnega tipa s področja vizualnih komunikacij: npr. kontruirana tipografska črka in njena ploskev, ploskev piktograma, oblika slikovne ploskve v povezavi z vizualnim sporočilom – npr. oblikovanje napisa na ovitku mape, priponki, majici in na drugih aplikativnih možnostih slikovnih ploskev kot zgolj parcialnih vaj in ne celostnih rešitev.
<p>Likovna prvina svetlo – temno</p>	

Informativni cilji	Formativni cilji
<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spozna sivi klin; - spozna svetlostni kontrast kot prostorski ključ; - spozna tonsko modelacijo kot prostorski ključ; - spozna zračno perspektivo kot prostorski ključ; - spozna svetlobne vrednosti v slikarstvu ter konkavnost in konveksnost v kiparstvu, arhitekturi, oblikovanju (mehki in trdi ključi); - spozna svetlostni ekran in modelacijo (po dogovoru – po dani svetlobni situaciji); - spozna vpliv teksture na svetlostni ključ. 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obravnava likovno prvino svetlo - temno tako, da se likovna prvina svetlo - temno navezuje na različne naloge parcialnega tipa s področja vizualnih komunikacij: npr. učinek svetlosti oz. temnosti teksta zaradi barve, oblike ali razporeditve črk (razmaki med črkami, linijami itn.).
<p>Likovna prvina barva in prostor:</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spozna svetlobo in barvo – interdisciplinarnost pojma barve; - spozna barvno sistematiko ter pojme: barvni krogi in barvno mešanje, aditivno mešanje barvnih svetlob (RGB), subtraktivno mešanje snovnih barv (CMY), barvne dimenzije, sistematika barvnega telesa, vrste teles, barvni rezi, uporaba barvnih rezov; - spozna likovno prvino prostor: naravni prostor in strukture prostorske orientacije, vrste akcijskih prostorov, razlika med naravnim in likovnim prostorom, likovni prostor, slikovni prostor in prostorski ključi (delno prekrivanje, gradacija velikosti, gradacija svetlosti, barve, deformacija oblike ...); - spozna prostor v kiparstvu, arhitekturi in tridimenzionalnem oblikovanju. 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obravnava likovno prvino barvo tako, da se pojem barve navezuje na različne naloge parcialnega tipa s področja vizualnih komunikacij: npr. vloga kontrastov pri oblikovanju znakov, možnosti stopnjevanja barve in ilustracija itn; - obravnava likovno prvino prostor tako, da se prostorska problematika navezuje na različne naloge parcialnega tipa s področja vizualnih komunikacij: vloga prostorskih ključev pri vizualnih komunikacijah (npr. pri plakatu, ovitku knjige itn.), vloga vizualnih komunikacij v prostoru (npr. usmeritvene oznake itn.).

LIT2 Uporablja orodja in programe informacijsko komunikacijskih tehnologij

<p>Strojna in programska oprema računalnika</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepozna osnovne dele računalniške opreme, dele operacijskega sistema in uporabniških programov; - uporablja različne zunanje naprave; - uporablja različne datoteke in mape.	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opiše osnovno računalniško opremo; - dela z namizji in programi (ikonska podoba); - dela z računalniškimi napravami; - Izdela datoteke in mape in jih prenese na različne medije (disk, CD, disketa...).
<p>Urejanje besedil in elektronskih predstavitev</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepozna, odpira, in ustvarja nove besedilne in predstavitvene datoteke, - Besedilo vaša preko tipkovnice ali ga kopira iz drugih virov (internet), - V besedilo in elektronsko predstavitev vnaša slike, - ureja robove, glave, noge, ozadja, stile, matrice besedilnim dokumentom in elektronskim predstavitvam.	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odpre in ustvari nove besedilne in predstavitvene datoteke; - v besedilne in predstavitvene datoteke vnese besedilo; - v besedilne in predstavitvene datoteke vnese slike in druge grafične elemente, npr. preglednice, grafikone; - celostno uredi besedila in predstavitve (rob, glava, noga, stili, ozadje, matrica); - shrani, izvozi in natisne dele ali celote besedil in elektronskih predstavitev.
<p>Urejanje elektronske preglednic (tabel) in baz podatkov</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ureja in oblikuje podatke v preglednici; - Izdeluje diagrame; - prepoznavna, ureja in izdeluje bazo podatkov.	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vstavi in razvrsti podatke v tabeli, - oblikuje tabelo in ozadje posameznih celic; - uporablja funkcije: vsota (sum), povprečje; - oblikuje in natisne grafikon in preglednico; - odpre obstoječo bazo podatkov in spremeni posamezne attribute polj; - izdelava preprosto poizvedbo na podlagi danih kriterijev; - izdelava novo bazo podatkov.

<p>Urejanje računalniške grafike</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepozna, obdeluje in izdeluje rastrske in vektorske grafike za različne medije in tisk, - rastrsko grafiko zajame v različnih okoljih oziroma s pomočjo različnih orodij. 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izdelava rastrsko in vektorsko grafiko; - spremeni velikost – resolucijo in gostoto izbrani rastrski grafiki; - uredi izbrano rastrsko grafiko za različno uporabo (za e-medije ali tisk); - pripravi grafiko za prenos med različnimi programskimi orodji; - izdelava in shranitev 3D grafiko.
<p>Uporaba računalniških omrežij</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na lokalnem in globalem, to je na svetovnem računalniškem omrežju izvaja različne naloge; - izvaja različne naloge na strežniku. 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opiše in uporabi lokalno in globalno – svetovno računalniško omrežje; - opiše in uporabi storitve, ki delujejo na strežniku.
<p>Uporaba interneta, elektronske pošte in varnih digitalnih potrdil</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na internetnem omrežju išče različne podatke (besedila, slike, datoteke); - odpira nove poštno račune ter pošilja in prejema elektronsko pošto; - namešča in testira začasna digitalna potrdila in druge elektronske račune. 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poišče določene spletne strani in podatke z uporabo ključnih besed; - shrani enoznačne spletne naslove (URL), podatke ali datoteke in jih natisne; - izpolni e-poštni račun pri izbranem ponudniku; - zapiše e-naslov in seznam e-naslovov; - pošlje in sprejme e-sporočilo; - pridobi in testira različne e-račune; - zaprosi, pridobi in namesti demo verzijo digitalnega potrdila; - preveri delovanje digitalnega potrdila.

LIT3 Vrednoti in aplicira temeljna znanja iz področja procesiranja vidnih zaznav.

Informativni cilji	Formativni cilji
<p>zna likovne čute; zna naravo svetlobe in psihofiziološke značilnosti nega zaznavanja; zna osnove psihofiziologije vidnega zaznavanja; zna odnos med videzom in njegovo prostorsko organizacijo; zna organizacijo vidnih zaznav; zna zakon ekonomičnosti; zna pojem enostavnosti oblike; zna odnos med videzom in njegovo prostorsko organizacijo; zna odnos med figuro in ozadjem; zna globinske nivoje; zna organizacijo ločenih avtonomnih enot - vezovanje v skupine; zna vizualne konstante; zna optične iluzije; zna odnos med vizualnim in nim.</p>	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaveda se, da sta pojma gledati in videti različna in da vselej opazujemo ter s tem tudi zaznavamo oblike selektivno; - zaveda se določenih zakonitosti vidnega zaznavanja, o njihovem pomenu in vlogi v oblikovanju vizualnih komunikacij ter to znanje smiselno in kreativno uporablja pri različnih oblikovalskih nalogah; - predstavlja svoje ideje tako, da jih ustrezno argumentira tudi na osnovi vedenj o organizaciji vidnih zaznav, npr. o enostavnosti oblike, o ekonomičnosti v zaznavanju, o odnosu med figuro in ozadjem, o organizaciji ločenih avtonomnih enot, o konstantnostih v vidnem zaznavanju, o optičnih iluzijah itn.
<p>ZIOLOGIJE BARVNEGA DOŽIVLJANJA</p>	<p>Dijak:</p>

	Informativni cilji	Formativni cilji
<p>zna psihofiziološke zahteve po izravnavi barvnih kontrastov v nevtralno barvo: zaporedni in sočasni kontrast barve;</p> <p>zna druge karakteristične pojave v barvnem zaznavanju: asimilacija barve, vibracija barve ali dinamični učinek barve, barvna perspektiva, iradiacija barve.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - se zaveda pomena karakterističnih pojavov in zakonitosti psihofiziologije barvnega doživljanja in to vedenje inventivno vključuje v svoje oblikovalske rešitve; - analizira in kritično vrednoti oblikovalske rešitve in interpretira karakteristične pojave zaznavanja barve glede na količinsko rabo barve, glede na težnjo po izravnavi barvnih kontrastov, glede na dinamični in prostorski učinek barve itn. 	

LIT4 Razvija osnovne spretnosti in sisteme vrednot opazovanja in načrtovanja oblik.

	Informativni cilji	Formativni cilji
<p>LOGIJA NARAVNIH OBLIK IN NJENA UPORABA V UMETNI PRODUKCIJI</p> <p>zna naravo kot izvor oblikotvornih sil;</p> <p>zna načine oblikovanja oblik v naravi, analizo oblik glede na odnose: polnoplastično-votlo-skeletno, členjeno-členjeno-razpršeno geometrijsko-organsko, simetrično-asimetrično, oblika in barva itn.;</p> <p>zna naravne oblike kot izvor oblikotvornih sil: organske in anorganske naravne oblike, vpliv okolja (in drugih sil) na oblike: deformacije, preoblikovanja;</p> <p>zna konstruktivno organizacijo naravnih oblik: organske oblike (primeri iz botanike, zoologije, mikrobiologije...) in primeri njihovih struktur (zgradb);</p> <p>zna anorganske oblike (primeri iz kristalografije, mineralogije, geologije);</p>	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opazuje naravne oblike in jih primerja z oblikami, ki jih ustvarja človek in pri tem razvija sposobnost primerjanja, razvrščanja in analiziranja različnih lastnosti oblik; - poveže oblike, ki jih je predhodno razčlenil v nove idejne rešitve; - razvija smisel za abstrahiranje in posploševanje oblik in vzporedno s tem razvija tudi sposobnost prezentacije določenih oblik v prostoru z risbo; - ustvarja različne oblike s pomočjo dodajanja ali odvzemanja; - razlikuje pojme absolutna oblika, vsebina oblike in relativnost oblike glede na vlogo oblike v kompoziciji in okolju; - prepozna različne izrazne vrednosti oblikovnih tipov glede na različne lastnosti in razrede oblik; 	

	Informativni cilji	Formativni cilji
<p>zna transpozicijo znanja o strukturah naravnih oblik v varjanju likovnih oblik;</p> <p>zna abstrahiranje, stilizacijo, transformacijo udarjanje tipičnega, bistvenega, zanemarjanja grobnosti, aplikacija oblikovnih značilnosti na nove (ke);</p> <p>zna nastajanje novih oblik z adicijo in substrakcijo od odoščnih;</p> <p>zna likovni element oblika in tri vrednosti, ki jo očajo;</p> <p>zna obliko kot nosilec informacije in izraza v likovni produkciji;</p> <p>zna izrazne vrednosti oblikovnih tipov;</p> <p>zna likovne dejavnike, ki vplivajo na izraz oblik;</p> <p>zna barvo kot notranjo vsebino oblik;</p> <p>zna odnos: oblika - lik – forma;</p> <p>zna formo: pojem in pogoje, da je likovni izdelek na;</p> <p>zna primere in zglede iz sodobne likovne produkcije;</p> <p>zna odnos barva - tridimenzionalna oblika v likovnem kovanju;</p> <p>zna podobnosti in analogije med barvami in oblikami;</p> <p>zna odnos barva - oblika v ploskovnem oblikovanju;</p> <p>zna vpliv barvnih vzorcev na tridimenzionalno obliko.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - svoje razumevanje o bistvu sporočilnosti oblik udejani v oblikovalski praksi; - prepozna in razlikuje odnose med pojmi: oblika – lik – forma; - analitično vrednoti vlogo oblike glede na relacije oblika – lik – forma in ji pri oblikovanju daje različne vloge; - zaveda se vpliva barve na zaznavanje oblike, na zaznavanje velikosti oblike in vpliva barvnih vzorcev na tridimenzionalno obliko; - svoje zavedanje o navideznem spreminjanju oblike s pomočjo barvnih vzorcev kreativno udejanja v oblikovanju svojih idej. 	

LIT5 Uporablja in razvija enostavne oblikotvorne procese preoblikovanja.

Informativni cilji	Formativni cilji
<p>na teksturo in pojme v zvezi z njo: raster, faktura, ...;</p> <p>na realne in optične (navidezne oz. simulirane) teksture, oz. otipne in vidne lastnosti teksture;</p> <p>na teksture glede na raznolikost zgradbe vzorcev;</p> <p>na študij naravnih tekstur.</p>	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepozna različne vidne in otipne lastnosti površin in ugotavlja njihov vpliv na čutno doživetje in posredno njihov subjektivni vpliv na naš čustveni odnos do različnih materialov (npr. hrapave oz. gladke – mat ali svetleče površine, ki lahko delujejo hladno, toplo, odtujeno, privlačno, odbijajoče, razkošno itn.); - zaveda se, da so teksture lahko tudi simulirane – npr. narisane, naslikane, fotografirane, računalniško generirane in da igrajo pomembno vlogo v oblikovanju vizualnih komunikacij – ne le pri predstavljanju tridimenzionalnih predmetov in prostorov v različnih oglasih, revijah itn., ampak tudi pri tipografskem oblikovanju, pri ilustraciji, pri oblikovanju prelomov itn.; - vlogo različnih tekstur smiselno uporabi pri oblikovanju svojih oblikovalskih kreacij.
<p>na pojme 1 (ena), več in mnogo, v smislu darka (ali osamitve) iz množice;</p> <p>na pomen posameznih števil v različnih obdobjih in urah;</p> <p>na število v smislu mere in razmerja;</p> <p>na število v smislu uporabe večjega oz. manjšega števila likovnih elementov oz. spremenljivk v kompoziciji in navezavo na kompozicijski pojem gostota (v smislu omejitve ali zavestnega skupka elementov oz. gostote).</p>	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - povezuje medsebojno soodvisnost med številom in gostoto v kompoziciji; - zaveda se vloge različnega števila likovnih izrazil v kompoziciji in to vedenje smiselno uporablja v likovni praksi; - analizira proporce oblik glede na številčna razmerja dolžine, višine oblike.

	Informativni cilji	Formativni cilji
<p>zume vlogo gostote v likovnih delih in povezavo pojma gostote s številom likovnih enot, z lastnostmi materialov (npr. transparentno – kritno itn.), povezavo z likovno prvino svetlo - temno itn.</p>	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikativno uporabi v svojih oblikovalskih rešitvah. 	
<p>ozna osnovne smeri in njihove izrazne možnosti; ozna enosmernost, dvo in večsmerenost v nizanju oblik v kompoziciji (ploskovno in prostorsko).</p>	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se zaveda izrazne vloge likovne spremenljivke smer v kompoziciji in je svoje zavedanje o tej vlogi sposoben uporabiti v oblikovalski praksi, da bi z vnašanjem različnih smeri dosegal želene učinke, npr. statičnost oz. dinamičnost kompozicije, ravnovesje itn. 	
<p>ozna likovno spremenljivko velikost; pozna velikost v funkciji vrednosti in pomena; ozna človeka kot merilo velikosti; ozna "naravno" velikost objektov, pomanjšave in povečave; ozna velikost kot faktor odtujitve (povečava, pomanjšava) v odnosu do pričakovane velikosti; ozna velikost planov in globine prostora v sliki, fotografiji in filmu; ozna relativnost velikosti posameznih lik. enot v okviru kompozicije.</p>	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaveda se pomena velikosti in ga upošteva v svoji oblikovalski praksi; - oblikuje svoje rešitve v ustreznem razmerju velikosti posameznih likovnih enot kompozicije in pri tem dosega želene učinke: presenečenje, ravnovesje, globinska vodila... 	

	Informativni cilji	Formativni cilji
<p>ozna položaj v slikovni ploskvi in v 3D; ozna polje sil v formatu: statični in dinamični položaji, centralni in periferni; ozna medsebojni položaj oblik (linij...) v kompoziciji.</p>	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obravnava likovno spremenljivko položaj tako, da kompozicijo oblikuje s postavljanjem oblike v ustrezen položaj glede na format in ostale dele kompozicije; s tem dosega želene učinke, npr. statični ali dinamični, presenečenje itn.; - zaveda se vpliva oblike in velikosti slikovne ploskve ter polja sil v njej na likovne enote v kompoziciji. 	
<p>teža</p> <p>ozna vpliv oblike, barve, svetlosti itn. na likovno težo; ozna likovno težo v relativnem smislu (kompoziciji); ozna ustvarjanje točk interesa in akcentov, vpliv položaja.</p>	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se zaveda subjektivnosti in hkrati objektivnosti doživljanja likovne teže; - prepoznava likovne prvine in likovne spremenljivke, ki vplivajo na likovno težo; - ustvarja lastne oblikovalske kreacije v katerih samostojno povezuje določene lastnosti oblik in jim tako glede na namen ustrezno določi (poveča ali zmanjša) likovno težo. 	

LIT6 Oblikuje in vrednoti sporočila na temelju osnovnih likovnih teoretičnih znanj.

Informativni cilji	Formativni cilji
<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spozna komunikacijo in komunikacijsko razmerje (komunikacijski trikotnik); - spozna semiologijo; 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doume možnosti sporočilnosti likovnega dela, ki je nosilec sporočila in se zaveda mnogoterih možnosti branja sporočila;

Informativni cilji	Formativni cilji
<ul style="list-style-type: none"> - spozna pojem znaka; - spozna označevalec / označenec; - spozna pojme ikona, indeks, simbol; - spozna likovni izdelek kot sporočilo (tudi analogija med likovnim in verbalnim ter specifika likovnega jezika); - spozna oblikovne značilnosti likovnih izdelkov glede na različne rabe (namembnosti); - spozna npr. vizualne komunikacije (oglasi, plakati, ovitki knjige, plošče...); - spozna fotografijo in strip; - spozna oblikovanje uporabnih predmetov; - spozna modno oblikovanje; - spozna poizkus semiotične analize likovnega dela po izbiri (primeri iz sveta slikarstva, vizualnih komunikacij, oblikovanja predmetov, arhitekture, modnega oblikovanja itn.). 	<ul style="list-style-type: none"> - sposoben je razumeti, da sporočilnost likovnega dela ni zgolj enoplastna; - prepozna komunikacijski trikotnik pri likovni produkciji različnih ustvarjalnih področij; - primerja sporočilnost različnih idej in izbere najbolj učinkovito; - analizira in poveže verbalno sporočilo s sporočilnostjo oblik, barv, svetlosti in drugih likovnih prvin; - razume vrste znakov glede na njihovo aluzivno prepoznavnost, glede na dogovorjene pomene in glede na nakazovanje ekskluzivne, posredne povezave z določenim pojmom in razlikuje pojme ikona, simbol in indeks ter se zaveda, da so določeni znaki lahko hkrati ikone, simboli in indeksi; - analizira vizualna sporočila na različne sestavine in s pomočjo sinteze ustvariti svoje mnenje o večplastnosti sporočilnosti določenega likovnega dela.

LIT7 Načrtuje vizualno sporočilo na osnovi temeljnih načel organiziranja vizualnih smiselnih celot.

Informativni cilji	Formativni cilji
<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razume raznolike obravnave kompozicije v okvirih različnih področij likovnega ustvarjanja, npr. kompozicija, ki je vezana na slikovno ploskev v slikarstvu, risbi, grafičnem oblikovanju itn., tridimenzionalna kompozicija v kiparstvu, oblikovanju 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uporabi kompozicijo v okvirih različnih področij likovnega izražanja in jo pojmuje različno, npr. glede na to, ali je le-ta omejena na slikovno ploskev, figuro (npr. pri modi) ali je svobodno zasnovana v prostoru;

Informativni cilji	Formativni cilji
<p>predmetov, v arhitekturi, navezava kompozicije na figuro pri modnem oblikovanju itn.;</p> <ul style="list-style-type: none"> - spozna soodvisnost med likovno kompozicijo, likovnimi spremenljivkami in likovnimi elementi ter vsebino in funkcijo likovnega dela; - spozna oblikovne načine kompozicije in skrite mreže, npr. centralna, radialna, diagonalna, razpršena, pasovno vezana, v obliki krivulje, kombinirana mreža itn. 	<ul style="list-style-type: none"> - doume soodvisnosti med celoto in njenimi deli ter vsebino in funkcijo likovnega dela; - prepoznavna različne oblike kompozicije glede na skrito mrežo organizacije likovnih enot v kompoziciji, npr. centralno, razpršeno, diagonalno, pasovno vezano itn.
<p>Organizacijski principi kompozicije</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spozna proporc v povezavi z merskim sistemom, dimenzioniranjem, modularno komponibilnostjo ter standarizacijo v oblikovanju ter arhitekturi in njegov vpliv na obliko; - spozna vrste proporcij; - razume primerjavo formatov; - spozna in razume zlati rez: njegovo pojavnost v naravi, umetnosti in v merskem sistemu, konstrukcijo zlatega reza in uporabo zlatoreznih sorazmerij. 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razčlenjuje oblike tako, da ugotavlja njihova proporcionalna razmerja, modularno mrežo in načine proporcioniranja; - prepoznavna značilnosti posameznih formatov in prednosti, ki jih nudijo določena proporcionalna razmerja slikovnih ploskev glede na komponibilnost formatov med seboj; - analizira kontinuiteto zlatega reza in razloge za njegovo popularnost v zgodovini umetnosti in oblikovanja; - po potrebi načrtuje in konstruira svoje inventivne oblikovalske rešitve v zlatem rezu.
<p>Ritem</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spozna ritem: pojem in vrste ritmov: enostavni in sestavljeni ritem; - spozna ponavljanje enakih členov, izmenjavanje, variranje; - spozna stopnjevanje in povezavo ritma, napetosti in gibanja. 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizira pojem ritem in razločuje enostavne, taktovne ritme od sestavljenih in bolj zapletenih; - ustvarja svoje oblikovalske rešitve v grafičnem oblikovanju tako, da tvori enostavne ritme s ponavljanjem, izmeničnim menjavanjem, variiranjem in stopnjevanjem lastnosti likovnih enot in na tak način ustvarja različne naloge s

Informativni cilji	Formativni cilji
	področja grafičnega oblikovanja, npr.: bordure, neskončne površine ovojnih papirjev, vzorce za tapete itn.
<p>Ravnovesje</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spozna opredelitev pojma statično in dinamično ravnovesje, formalno – neformalno. 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razlikuje kompozicije, ki so v formalnem ravnovesju od tistih, ki so v neformalnem ravnovesju ter tiste, ki sploh niso v ravnovesju; - ugotavlja prednosti formalnega oz. neformalnega ravnovesja za določene, specifične rešitve grafičnega oblikovanja; - ustvarja lastne, kreativne stvaritve tako, da so v formalnem ali neformalnem ravnovesju, ali pa da zaradi utemeljenih razlogov zavestno ustvari kompozicijo, ki ni v ravnovesju.
<p>Harmonija</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spozna sorodnosti (npr.oblik, svetlosti, črt, ploskev, oblike in funkcije, vsebine in oblike, materiala in oblike itn.) ali kontrastnega dopolnjevanja; - spozna harmonijo kot sožitje likovnih enot v kompoziciji; - spozna harmonijo kot tvorilko likovne enotnosti. 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se zaveda, da je pojem harmonije subjektivno doživljan in da skladnost v likovnem delu lahko dosežemo na različne načine; - ustvari skladno kompozicijo po različnih principih in argumentira učinke skladnosti.
<p>Harmonija barv</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spozna sorodnosti ali kontrastno dopolnjevanje; - spozna Ittnovo teorijo harmonije: diade, triade, tetrade... 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepozna harmonične odnose barv glede na sorodnost oz. kontraste in ustvarja svoje kompozicije v barvnih

Informativni cilji	Formativni cilji
	akordih, katerih sozvočja je sposoben tudi argumentirano analizirati; <ul style="list-style-type: none"> - analizira vlogo kontrastnih odnosov barv, ki se med seboj dopolnjujejo in v barvnem krogu oz. barvnem telesu poišče barvne diade, triade, tetrade, pentade, heksade itn. ter jih uporablja v oblikovalski praksi.
Kontrast Dijak: <ul style="list-style-type: none"> - spozna pojem in možnosti glede na likovne elemente in likovne spremenljivke, glede na funkcijo in obliko, glede na obliko in pomen itn.; - spozna vlogo kontrastov v kompoziciji glede na obliko, velikost, smer, svetlost, barve, teksture itn. 	Dijak: <ul style="list-style-type: none"> - uporabi različne vloge kontrastov v kompoziciji; - kreativno ustvari svojo oblikovalsko nalogo z uporabo različnih kontrastov: smeri, velikosti, barve, teksture itn.; - zaveda se izrazne moči kontrastov in jih glede na željeni izraz vključi v svojo oblikovalsko prakso.
Kontrasti barve Dijak: <ul style="list-style-type: none"> - spozna kontrast barve k barvi; - spozna komplementarni kontrast, toplo-hladni kontrast, kontrast kakovosti barve, količinski kontrast barve in svetlo-temni kontrast barve. 	Dijak: <ul style="list-style-type: none"> - uporabi različne vrste kontrastov barve glede na njeno barvnost, svetlost, nasičenost, velikosti barvnih ploskev...; - znanje o številnih možnih kontrastih barve uporabi v nalogi s področja grafičnega oblikovanja.
Komponiranje barvnih akordov Dijak: <ul style="list-style-type: none"> - spozna organizacijska načela harmonije, kontrasta in podobnosti barvnih lastnosti pri komponiranju barv v kompoziciji; - spozna komponiranje barv po principu identitete, polaritete in indiferece; 	Dijak: <ul style="list-style-type: none"> - razume kompleksnost komponiranja barv; - kritično analizira barvno kompozicijo glede na različne parametre, ki jih je doslej spoznal; - ustvarja svojo barvno kompozicijo, tako da poleg intuitivnega pristopa lahko smiselno komponira barve tudi na zavedni ravni .

Informativni cilji	Formativni cilji
<ul style="list-style-type: none"> - spozna komponiranje barvnih akordov glede na svetlost, glede na količinske odnose, glede na barvnost, glede na pozicije in vodilni ton. 	
<p>Dominacija</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spozna dominacijo oz. prevlado (oblik, črt, tekstur, smeri itn.) v kompoziciji: glede na količino, položaj, kontrast... 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uporabi dominantno vlogo določenih likovnih enot, ki so lahko dominantne zaradi velikosti, položaja, barve itn.; - določi dominantno vlogo določenih likovnih enot v nalogi s področja grafičnega oblikovanja.
<p>Enotnost kompozicije</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spozna enotnost kompozicije in možna načela, ki omogočajo enotnost v likovni kompoziciji: načelo bližine, načelo ponavljanja, nadaljevanja, dominacije in načelo enotnosti s spremembami. 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razmišlja o enotnosti oblikovalskih rešitev v povezavi z zasnovo celostnih podob, serij, kolekcij itn.
<p>Analiza posameznih likovnih del</p> <p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spozna analizo posameznih likovnih del glede na vsebinska, materialna in likovna izrazila; - spozna formalno analizo kompozicij znanih del iz likovne produkcije (dela po izboru), vprašanja izbire likovnih izraznih sredstev, vprašanja sintakse. - spozna analizo uporabe materialov v likovnih delih (dela po izboru) ob problematiki: material/ struktura/ forma; - spozna analizo določenega likovnega jezika po izbiri. 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - likovno delo analizira z različnih vidikov; - analizira likovno rešitev s področja grafičnega oblikovanja glede na likovni jezik vizualne komunikacije, glede na vsebinska, materialna in likovna izrazila; - na osnovi kritične analize inventivno razvije lastno rešitev s področja grafičnega oblikovanja.

1.1.4. Integrirane vsebine psihologije

V tem katalogu so vključeni cilji in vsebine psihologije, ki se integrirajo:

Cilji in vsebine psihologije, ki se integrirajo	
Temeljni dejavniki razvoja (dednost, okolje, samodejavnost)	
Duševni procesi - spoznavni procesi:	Mišljenje
Duševni procesi – čustvovanje in motivacija	Motivacija
Osebnost	Pojmovanje osebnosti
<i>Psihologija dela</i>	<i>Delo in njegove zakonitosti</i>
	<i>Delo in delovna uspešnost</i>
	<i>Poklicna etika</i>

Op.: Poglavlja v *kurzivi* so izbirna poglavja.